

Dr. Salih Önder YEŞİLTEPE

Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Ticaret Hukuku Anabilim Dalı
Öğretim Görevlisi

**AB VE TÜRK HUKUKUNDA
ÇAĞRI YOLUYLA
ORTAKLIK PAYLARININ
TOPLANMASI**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	vii
İÇİNDEKİLER	xi
KISALTMALAR CETVELİ	xxi
GİRİŞ	1
I. KONUNUN SUNUMU	1
II. KONUYA İLİŞKİN AB VE TÜRK HUKUKU DÜZENLEMELERİ	5
III. KONUNUN AMACI VE İNCELEME PLANI	9
IV. KONUNUN SINIRLANDIRILMASI	10

Birinci Bölüm

ÇAĞRI YOLUYLA ORTAKLIK PAYLARININ TOPLANMASINA İLİŞKİN AB DİREKTİFİ'NİN OLGUNLAŞMA SÜRECİ VE TÜRK HUKUKUNDA UYGULANMA ALANI BULAN POZİTİF HUKUK DÜZENLEMELERİ

§ 1. TERMİNOLOJİ VE ORTAKLIK KONTROLÜNÜ ELE GEÇİRME KAVRAMI	11
I. Terminoloji	11
II. Ortaklık Kontrolünü Ele Geçirme Kavramı	15

§ 2. ÇAĞRI YOLUYLA ORTAKLIK PAYLARININ TOPLANMASINA İLİŞKİN AB DİREKTİFİ'NİN OLGUNLAŞMA SÜRECİ	17
I. İlk Gelişmeler	17
II. Komisyonun 1997 Teklifi ve Avrupa Parlamentosu'nca Reddedilişi	19
III. Winter Raporu ve 2002 Teklifi.....	20
IV. Çağrı Yoluyla Ortaklık Paylarının Toplanmasına İlişkin 2004/25 AT Sayılı AB Direktifi'nin Kabulü	21
§ 3. TÜRK HUKUK SİSTEMİNDE YER ALAN DÜZENLEMELERE GENEL BAKIŞ	26
I. Türk Ticaret Kanunu	26
II. Sermaye Piyasası Hukukuna İlişkin Mevzuat	28
A. Sermaye Piyasası Kanunu	30
B. Çağrı Yoluyla Ortaklık Paylarının Toplanmasına İlişkin Esaslar Tebliği (Seri IV No 44 Sayılı Tebliğ)	31
C. Özel Durumların Kamuya Açıklanmasına İlişkin Esaslar Tebliği (Seri VIII No 54 Sayılı Tebliğ)	33
III. Rekabet Hukukuna İlişkin Mevzuat.....	35
IV. Türk Parasının Kıymetini Koruma Mevzuatı	37

İkinci Bölüm

ÇAĞRI YOLUYLA ORTAKLIK PAYLARININ TOPLANMASINA İLİŞKİN AB DİREKTİFİ

§ 4. DİREKTİFİN İÇERİĞİNE GENEL BAKIŞ	39
§ 5. DİREKTİFİN UYGULANMA ALANI.....	41
I. Maddi Uygulanma Alanı	42
II. Coğrafi Uygulanma Alanı	44

§ 6. ÇAĞRI YOLUYLA ORTAKLIK PAYLARININ TOPLANMASINA HAKİM OLAN İLKELER	45
I. Eşit İşlem İlkesi (Equal Treatment Principle)	46
II. Pay Sahiplerine Bilgi Sağlama Yükümlülüğü.....	50
III. Şirket Menfaatlerinin Gözetilmesi.....	52
IV. Çağrının Dürüst ve Düzenli İşleyen Bir Piyasada Yapılmasının Sağlanması.....	56
V. Teklif Bedelinin Karşlanması.....	57
VI. Hedef Şirketin Korunması.....	58
§ 7. ÇAĞRIDA BULUNMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ (ZORUNLU ÇAĞRI)	58
I. Tanım	58
II. Çağrıda Bulunma Yükümlülüğünün Kökeni.....	59
III. Çağrıda Bulunma Yükümlülüğünün Amacı	61
IV. Çağrıda Bulunma Yükümlülüğünün Doğması.....	64
V. Adil Fiyat	65
A. Fiyatın Son Dönemde Yapılmış Olan Ödemeler Üzerinden Belirlenmesi.....	66
B. Hesaplama Yönteminin İstisnaları	67
C. Ödeme Şekli.....	68
D. Üye Ülkelerce Getirilebilecek Olan Düzenlemeler	70
§ 8. ÇAĞRI PROSEDÜRÜ	70
I. Çağrı ve İçeriği Hakkında Bilgilendirme.....	70
A. Bilgilendirmenin Kapsamı	70
B. Çağrı Dokümanında Bulunması Gereken Asgari Unsurlar	72
1. Çağrının Şartlarına İlişkin Genel Bilgi (m. 6.3.a).....	72
2. Çağrıda Bulunan Ve Birlikte Hareket Ettiği Kişilere İlişkin Olarak	72
3. Çağrıya İlişkin Olarak	73

4. Ortaklık Payları İçin Ödenecek Olan Fiyata İlişkin Olarak.....	73
II. Çağrının Kabulü İçin Tanınan Süre.....	74
III. Çağrı Dokümanının İlanı.....	75
IV. Hedef Şirket Yönetim Kurulunun Raporu.....	76
§ 9. ŞİRKETLERİN AÇIKLAMA YÜKÜMLÜLÜKLERİ.....	76
I. Yükümlülüğe Tabi Olan Şirketler	77
II. Açıklanması Gereken Bilgi.....	78
A. Sermaye Yapısı.....	78
B. Ortaklık Paylarının Devrine İlişkin Sınırlamalar.....	79
C. Şirketin Doğrudan Ya Da Dolaylı Olarak Sahip Olduğu Önemli Miktardaki Paylar	79
D. Yönetim Kontrolünde İmtiyaz Sağlayan Paylar ve İmtiyazlı Pay Sahipleri.....	80
E. İşçi Paylarına Bağlı Oy Hakları.....	80
F. Oy Haklarına İlişkin Sınırlamalar.....	80
G. Oy Anlaşmaları	81
H. Kurul Üyelerinin Atanması ve Esas Sözleşmenin Değiştirilmesine İlişkin Kurallar.....	81
I. Kurul Üyelerinin Yetkileri.....	81
J. Şirketteki Kontrol Değişikliği İle Bağlantılı Sözleşmeler.....	82
K. Yönetim Kurulu Üyelerine ve Şirket Çalışanlarına Tazminat Ödenmesini Öngören Sözleşmeler (Golden Parachute ve Tin Parachute)	82
III. Açıklanması Gereken Bilgilerin Yıllık Faaliyet Raporu İle İlanı	83
IV. Kurul Tarafından Sunulan Rapor	83
§ 10. YÖNETİM KONTROLÜNÜN ELE GEÇİRİLMESİNE KARŞI ALINAN SAVUNMA TEDBİRLERİNİN SINIRLANDIRILMASI VE SEÇİMLİK DÜZENLEMELER SİSTEMİ	84

I. Yönetim Kurulunun Tarafsızlığı Kuralı (Board Neutrality Rule) ve Etkisizleştirme Kuralı (Break-through Rule).....	88
A. Yönetim Kurulunun Tarafsızlığı Kuralı.....	88
1. Kuralın Uygulanması.....	88
2. Tarafsızlık Kuralına Yöneltilmiş Olan Eleştiriler	90
B. Etkisizleştirme Kuralı (Break-through Rule).....	92
1. Çağrının Yapılması İle Kabul İçin Tanınan Süre Arasındaki Devre	92
2. Savunma Tedbirlerine Karar Verme Sürecindeki Devre.....	93
3. Bir Teklifin Başarıya Ulaşmasından Sonraki Devre.....	94
4. Tazminat	95
5. Etkisizleştirme Kuralının İstisnaları	96
6. Etkisizleştirme Kuralına Yöneltilmiş Olan Eleştiriler.....	97
II. Seçimlik Düzenlemeler Sistemi	99
A. Birinci Aşama: Üye Devletin Seçimi	99
B. İkinci Aşama: Şirketin Seçimi	99
C. Mütakabiliyet Kuralı (Reciprocity Rule)	100
1. Üye Ülkenin Kararı.....	100
2. Pay Sahipleri Genel Kurulunun Kararı.....	101
3. Mütakabiliyet Kuralının Uygulanmasına İlişkin Örnekler	102
D. Seçimlik Düzenlemeler Sisteminin Değerlendirilmesi	104
§ 11. İŞÇİ TEMSİLCİLERİNİN BİLGİLENDİRİLMESİ VE DURUMUN MÜZAKERESİ	107
§ 12. ŞİRKETTE KALAN AZINLIK PAY SAHİPLERİNE İLİŞKİN DÜZENLEMELER	107

I. Hâkim Ortağın Azınlık Paylarını Satın Alma Hakkı (Squeeze-out).....	108
A. Uygulanma Alanı	110
B. Eşik.....	110
C. Hakkın Kullanılmasının Pay Sınıfları İle Sınırlanması	112
D. “Satın Alma Hakkının” Kullanılması İçin Tanınan Süre.....	112
E. Satın Alma Fiyatı	113
II. Azınlık Pay Sahiplerinin Paylarını Satma Hakkı (Sell- out)	114
III. Satın Alma ve Satma Haklarını Düzenleyen Kurallarının Milli Hukuklarda Yer Alan Düzenlemelerle İlişkisi.....	117
§ 13. DİREKTİF’İN REVİZE EDİLMESİ ŞARTI.....	117

Üçüncü Bölüm

TÜRK HUKUKUNDA ÇAĞRI YOLUYLA ORTAKLIK PAYLARININ TOPLANMASINA İLİŞKİN DÜZENLEMELER VE BU DÜZENLEMELERİN AB DİREKTİFİ IŞIĞINDA DEĞERLENDİRİLMESİ

§ 14. ÇAĞRI YOLUYLA ORTAKLIK PAYLARININ TOPLANMASINA HAKİM OLAN İLKELERİN DEĞERLENDİRİLMESİ	119
I. Eşit İşlem İlkesi	123
II. Pay Sahiplerine Bilgi Sağlama Yükümlülüğü.....	129
III. Şirket Menfaatlerinin Gözetilmesi.....	135
IV. Çağrının Dürüst ve Düzenli İşleyen Bir Piyasada Yapılmasının Sağlanması	141
V. Teklif Bedelinin Karşılanması.....	145

VI. Hedef Şirketin Korunması.....	147
§ 15. ÇAĞRIDA BULUNMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ (ZORUNLU ÇAĞRI)	148
I. Çağrıda Bulunma Yükümlülüğüne İlişkin Kavramlar	149
A. Birlikte Hareket Eden Kişiler Kavramı	149
B. Yönetim Kontrolü Kavramı.....	150
C. Dolaylı Kontrol Kavramı.....	156
II. Çağrıda Bulunma Yükümlülüğünün Doğması.....	157
A. Seri IV No 8 Sayılı Eski Tebliğ Düzenlemesi	157
B. Seri IV No 44 Sayılı Tebliğ Düzenlemesi.....	159
III. Çağrıda Bulunma Yükümlülüğüne İlişkin Süreler.....	165
IV. Zorunlu Çağrıda Adil Fiyatın Belirlenmesi	167
A. Adil Fiyat Kavramı ve Kavramın İki Yönlü Oluşu.....	167
B. Seri IV No 8 Sayılı Eski Tebliğ Düzenlemeleri.....	168
C. Seri IV No 44 Sayılı Tebliğ Düzenlemeleri.....	170
1. Fiyatın Son Dönemde Yapılmış Olan Ödemeler Üzerinden Belirlenmesi.....	171
a. Hedef şirketin yönetim kontrolünde doğrudan değişiklik olması ve isteğe bağlı çağrıda hedef şirketteki farklı pay gruplarının her birinin pay devrine konu olması (m. 8/1)	172
b. Hedef şirketin yönetim kontrolünde dolaylı bir değişiklik olması (m.8/2)	172
c. Hedef şirketin sermayesini temsil eden birden fazla pay grubunun bulunması durumunda, çağrı zorunluluğunu doğuran pay devrine konu olmayan grup veya grupların bulunması (m.8/3).....	173
2. Fiyat Eşitliğinin Sağlanması.....	174
3. Fiyatın Belirlenmesinde Kur ve Faize İlişkin Esaslar.....	175

(i) Çağrıyı doğuran işlemde fiyatın Türk Lirası cinsinden belirlenmiş olması durumunda: .	176
(ii) Çağrıyı doğuran işlemde fiyatın yabancı para biriminden belirlenmiş olması durumunda:	176
V. Zorunlu Çağrıdan Muafiyet.....	177
A. Muafiyet Halleri ve Muafiyet Başvurusu	177
1. Ortaklığın Mali Yapısının Güçlendirilmesi (m. 11/1(a))	178
2. Yönetim Kontrolünü Sağlayan Payların Elden Çıkarılması (m.11/1(b))	179
3. İştirak Konumundaki Ortaklığın Yönetim Kontrolünün Elde Edilmesinin Amaçlanmaması (m. 11/1(c))	180
4. Özelleştirme Kapsamındaki Ortaklıklar (m. 11/1(ç))	180
B. SPK'nın Takdir Yetkisini Kullanması.....	180
VI. Çağrıda Bulunma Yükümlülüğünün Yerine Getirilmemesi.....	184
§ 16. ÇAĞRI PROSEDÜRÜ	187
I. Aracı Kuruluşlarla Aracılık Sözleşmesi Yapılması.....	187
II. Başvuru Evrakının Hazırlanarak SPK'ya Başvurulması	189
III. Bilgi Formunun İlânı	192
IV. Satın Alma Süreci	193
V. Çağrı Sürecinin Sonunda Kamunun Aydınlatılması	195
§ 17. ŞİRKETTE KALAN AZINLIK PAY SAHİPLERİNE İLİŞKİN DÜZENLEMELER	196
I. Hâkim Ortağın Azınlık Paylarını Satın Alma Hakkı (Squeeze-out)	196
II. Azınlık Pay Sahiplerinin Paylarını Satma Hakkı (Sell-out)	200
SONUÇ	203

EKLER

ÇAĞRI YOLUYLA ORTAKLIK PAYLARININ TOPLANMASINA İLİŞKİN ESASLAR TEBLİĞİ	215
DIRECTIVE 2004/25/EC OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL OF 21 APRIL 2004 ON TAKEOVER BIDS (TEXT WITH EEA RELEVANCE)	235
KAYNAKÇA	267